

Imprezy folklorystyczne i regionalne

Wrzesień

8 X — w Poznaniu odbył się III Turniej Kapel Dudziarzy.

*

8 X — w WDK w Krakowie, w ramach Turnieju Powiatów zaprezentowały folklor swego regionu Myślenice, organizując także spotkanie z twórcami ludowymi — Wiktorem Ćwierzyńskim i Marią Wnękową.

Grudzień

XII — w salonie Cepelii w Katowicach odbył się pokaz koronkarstwa. Zaprezentowano zarówno bogaty asortyment koronek koniakowskich jak sam proces ich wyrobu przez artystki ludowe. Impreza, zorganizowana przez Spółdzielnię „Arw” wzbudziła duże zainteresowanie publiczności.

Wystawy i Konkursy

Październik

X — z okazji inauguracji Roku Kulturalnego w Gdańsku, otwarto we Wdzydzach Kiszewskich, pow. Kościerzyna — wystawę sztuki ludowej, której towarzyszyły występy zespołów folklorystycznych.

*

X — w Poznaniu rozstrzygnięty został konkurs wojewódzki na wyroby kowalstwa ludowego i artystycznego, zorganizowany przez WRN.

*

20 X — w salach Muzeum Świętokrzyskiego w Kielcach otwarto wystawę prac zmarłego przed rokiem artysty ludowego Józefa Piłata z Dębskiej Woli. Zaprezentowano 180 jego rzeźb w drewnie i kamieniu z różnych okresów twórczości.

Z okazji wystawy wydano bogato ilustrowany katalog ze wstępem Barbary Erber.

Il. 1. Wypędzenie z Raju, ol/dykta, 35×66 cm. Wyk. 1963 r. Józef Piłat. Dębska Wola, pow. Kielce

26 X — w Domu Chłopa w Warszawie otwarto wystawę prac Józefa Franusiaka ze wsi Koniemłoty, woj. kieleckie. Organizatorami wystawy byli: Wydział Kultury Prez. PRN w Kielcach, Świętokrzyski Klub STL i redakcja „Chłopskiej Drogi”.

Na wystawie pokazano ponad 200 obrazów i kilkadziesiąt rzeźb Franusiaka z czego 20 obrazów i 4 rzeźby zakupione zostały przez Muzeum Etnograficzne w Warszawie, a 10 obrazów przez prywatnych kolekcjonerów.

Z okazji wystawy wydano katalog, zawierający wstęp Barbary Erber, życiorys artysty, opr. przez Jerzego Pałysiewicza, spis prac i zdjęć.

Franusiak Józef 1920 malowany

Il. 2. Autoportret. Wyk. Józef Franusiak. Koniemłoty, pow. Staszów.

Listopad

5 XI — w Opolu otwarto wystawę prac plastyków amatorów z terenu Opolszczyzny zorganizowaną przez Wydział Kultury PWRN, WKZZ i WDK. Pokazano 100 prac 51 autorów.

*

XI — w krakowskim Klubie Dziennikarzy czynna była wystawa malarstwa Ludwika Holesza, górnika z kopalni „Moszczenica”.

*

6 XI — w Muzeum w Nowym Sączu otwarta została pokonkursowa wystawa pn „Współczesna sztuka ludowa powiatu sądeckiego”, na której zaprezentowano dorobek konkursu ogłoszonego w marcu przez Spółdzielcze Zrzeszenie Wytwórców Przemysłu Ludowego i Artystycznego „Milonium” w Krakowie. W konkursie uczestniczyły 34 osoby, które nadesłały 352 prace, wśród których dominowały haft i garncearstwo.

Jury przyznało nagrody i wyróżnienia.

*

11 XI — w WDK w Koszalinie dokonano podsumowania konkursu pamiątkarstwa i wyrobów ludowych twórców. Wygłoszony został referat informujący o opiece resortu kultury nad sztuką ludową na terenie województwa oraz referat S. Błaszczyka pt. „Folklor i Folkloryzm”.

*

19 XI — w Muzeum Okręgowym w Lublinie otwarto wystawę prezentującą prace nadesłane na wojewódzki Przegląd Plastyki Amatorskiej.

W Przeglądzie brało udział 63 autorów, nadsyłając 141 prac. W czasie otwarcia wystawy odbyło się spotkanie z redaktorem naczelnym „Polskiej Sztuki Ludowej” Aleksandrem Jackowskim.

*

19 XI — w Pałacu Opatów w Oliwie otwarto wystawę rzeźby ludowej Polski północnej, na której zaprezentowano dorobek konkursu zorganizowanego na początku roku przez sopocki „Art-Region” i związek Spółdzielni CPLiA. Na konkurs wpłynęło 390 prac nadesłanych przez 60 artystów z 5 północnych województw: gdańskiego, szczecińskiego, koszalińskiego, olsztyńskiego i bydgoskiego.

Jury, w skład którego wchodził etnografowie z Warszawy, Torunia i Gdańska oraz organizatorzy — przyznało następujące nagrody:

Nagr. I otrzymali: Izajasz Rzepa z Redy i Aleksander Słomiński z Dąbrówki Nowej, woj. olsztyńskie; Nagr. II — Czesław Wentkowski z Kubarczewa, woj. bydgoskie, Eugeniusz Michalski z Ustki i Stefan Boguszewski z Keyni, woj. bydgoskie; Nagr. III — Wilhelm Kujawski z Jasnej,

pow. Sztum, Edmund Zieliński z Orłowa, Władysława Adryanowa z Mogilna i Włodzimierz Bukowski ze Słupska.

*

XI -- w PDK w Mrągowie, z inicjatywy Klubu Współczesnej Twórczości Plastycznej otwarto wystawę tkaniny ludowej i haftu. W wystawie udział brały członkinie kół hafciarskich z Kosowa, Piecek, Marcinkowa i Jehmunia. Pokazano hafty mazurskie i kurpiowskie, ukraińskie i wileńskie na serwetkach, obrusach i strojach ludowych.

XI -- na Dworze Artusa w Gdańsku, za staraniem WDK i WKZZ otwarta została II Wojewódzka Wystawa Plastyki Amatorskiej, na której zaprezentowano 121 prac 63 autorów.

Nagrody otrzymali:

Nagr. I -- Maria Frołow za cały zestaw prac; Nagr. II -- Wojciech Barzykowski i Wojciech Luliński oraz Jan Żuk; Nagr. III -- Andrzej Zawada. Ponadto przyznano liczne wyróżnienia.

Na wystawie przeważały prace malarskie i rzeźbiarskie.

*

XI -- w ramach akcji „Kultura ludowa dobrem narodu” zorganizowano w muzeum w Lubartowie wystawę prac rzeźbiarzy ludowych z terenu województwa.

*

25 XI -- w Starej Kordegardzie w Łazienkach warszawskich otwarto wystawę pn. „Przegląd Kolekcji Pamiątek Kopernikańskich”, zorganizowaną przez Zjednoczenie Ogólnobranżowe Przemysłu Pamiątkarskiego

CPLiA. Na wystawie pokazano prace nadesłane na konkurs proponujące 850 wzorów. Przyznano 69 nagród i wyróżnień.

*

28 XI -- w Łęczycy rozstrzygnięty został konkurs na rzeźbę ludową, zorganizowany przez łęczyckie Muzeum Regionalne, Wydział Kultury PWRN w Łodzi oraz Łódzką Rozgłośnie Polskiego Radia, która ufundowała jedną z nagród.

W konkursie uczestniczyło 15 twórców, nadsyłając 135 prac. Nagrody otrzymali: Nagr. I -- Ignacy Kamiński z Oraczewa, Bolesław Grabski z Leśmierz, Filomena Robakowska z Witonii, Stanisław Walczak ze Szłapów. Nagr. II -- Stanisław Pawlak z Kozub, Wacław Czerwiński z Świnie.

Przyznano też 3 nagrody III i wyróżnienia.

G r u d z i e ń

4 XII -- w Domu Chłopa w Warszawie otwarta została wystawa rzeźb artysty ludowego z Nowej Słupi -- Aleksandra Kucharskiego. Organizatorami byli: Wydział Kultury PPRN w Kielcach, Świętokrzyski Klub STL, CPLiA, Stowarzyszenie Domu Chłopa i redakcja „Chłopskiej Drogi”.

*

6 XII -- w Muzeum w Częstochowie otwarta została pokonkursowa wystawa pn. „Ludowe wyroby kowalskie regionu częstochowskiego”. W Konkursie uczestniczyło kilkadziesiąt rzemieślników z miasta oraz powiatów: kłobuckiego, myszkowskiego i częstochowskiego. Wśród nadesłanych eksponatów przeważały przed-

mioty użytkowe przeznaczone do współczesnego wnętrza: świeczniki, lampy, patery itp. ale znajdowały się też obiekty charakterystyczne dla tradycyjnego kowalstwa ludowego jak okucia wozów.

Organizatorami konkursu byli: Muzeum w Częstochowie i Wydział Kultury PWRN w Katowicach.

Po otwarciu wystawy odbyło się spotkanie autorów i wręczenie nagród, które otrzymali: M. Błaszczykiewicz ze wsi Dudki, K. Grabara z Kawodrzy Górnej, T. Czarniak z pow. myszkowskiego, St. Wita z Mokrej, J. Patrzyk z Częstochowy, A. Bartnik z Bargieł, F. Górniak z Własnej, J. Małycka z Kawodrzy Dolnej, J. Czajka ze Złochowic i J. Fajgla z Częstochowy.

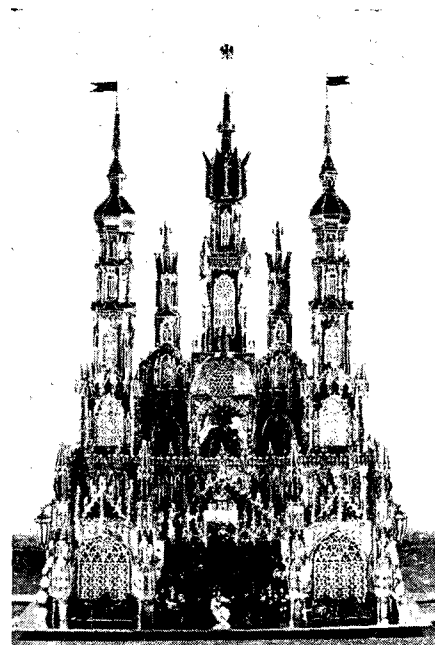
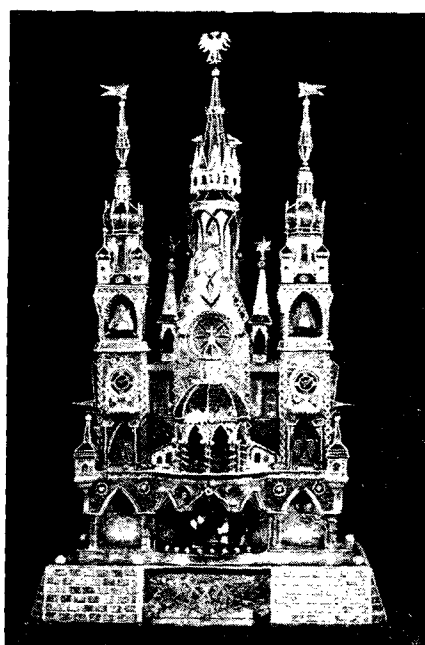
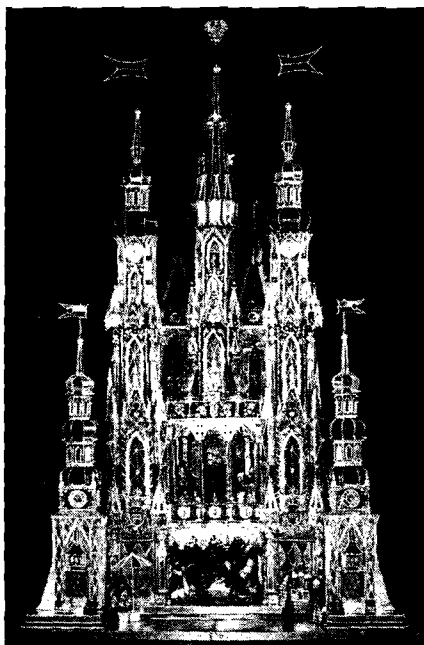
*

7 XII -- rozstrzygnięty został XXX doroczny konkurs szopek w Krakowie, organizowany pod patronatem Muzeum Historycznego. Prace nadesłało ponad 80 autorów, z których najmłodszy liczył niespełna 5 lat a najstarszy -- 77. Nadesłane szopki wykonane były z różnych materiałów, jak: papier, drewno, plastelina, zapalki, jarzyny i andruty (!), zdobione kolorową folią aluminiową. Rozmiary w granicach od kilku centymetrów do 3 metrów. Jury oceniało nadesłane szopki w trzech grupach wielkościowych.

W grupie szopek dużych nagrody I otrzymali: Jan Malik i Tadeusz Gillert. W grupie średnich -- Witold Głuch, w grupie szopek małych -- Aleksander Jurkiewicz i Maciej Moszew.

Ponadto przyznano 8 nagród trzecich i kilkadziesiąt wyróżnień.

Po rozstrzygnięciu konkursu, w dniach 8 XII -- 5 I trwała wystawa

Il. 3 -- Szopki. Wyk: Aleksander Jurkiewicz, Witold Głuch, Tadeusz Gillert.

szopek w Muzeum Historycznym m. Krakowa. Wystawa cieszyła się ogromnym zainteresowaniem. Notowano dzienną frekwencję w liczbie 1000 osób.

*

8 XII — w Muzeum Kujawskim we Włocławku rozstrzygnięto konkurs na współczesną sztukę ludową Kujaw, zorganizowany przez Spółdzielnię Pracy Przemysłu Ludowego i Artystycznego „Przyjaźń” we Włocławku.

Przyznano nagrody i wyróżnienia.

*

16 XII — w Starej Kordegardzie w Łazienkach warszawskich otwarta została wystawa wycinanek Czesławy Konopkówny z Kadzidla, zorganizowana staraniem MKiS, Wydziału Kultury PWRN w Warszawie, Muzeum Mazowieckiego w Płocku, Związku Przemysłu Ludowego i Artystycznego oraz Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Warszawie. Oprócz wycinanek zaprezentowano na wystawie także inne prace zasłużonej ludowej artystki: papierowe bukiety, „byśki”, ozdoby koronkowe, tkaninę itp. Odtworzono także fragment regionalnego wnętrza domu Konopków.

Z okazji wystawy wydany został katalog ze wstępem Aleksandra Błachowskiego.

W dniu otwarcia wystawy, którego dokonał wiceminister Kultury i Sztuki Bogusław Piąza artystka otrzymała odznakę Zasłużonego Działacza Kultury.

*

XII — w Galerii Dziennikarza we Wrocławiu czynna była wystawa rysunków Henryka Kostrzewskiego, artysty samouka, który od 14 roku życia zajmując się sztuką osiągnął w swej twórczości dużą dojrzałość artystyczną i bogactwo warsztatu.

Na następnej wystawie w tym samym klubie pokazano 7 malowideł Pawła Trybalskiego z Kamiennej Góry, malarza — amatora, który od 1970 r. jest członkiem ZPAP, i którego prace wystawiane już były w Nowym Jorku, NRF i na Wyspach Kanaryjskich.

*

XII — w sali BWA w Zakopanem czynna była wystawa rzeźb Edwarda Sutora. Zaprezentowano tu ok. 53 jego prac, z których część zakupiło Muzeum Tatrzańskie.

Z okazji wystawy wydano bogato ilustrowany katalog ze wstępem Heleny Średniawy.

*

14 XII — w Zielonej Górze otwarto wojewódzką wystawę plastyki amatorskiej, na której zaprezentowano prace nadesłane na I Wojewódzki Przegląd Plastyki Amatorskiej, zorganizowany przez WDK i Lubuskie Towarzystwo Kultury. W Przeglądzie uczestniczyło 45 amatorów z 5 powiatów (Zielona Góra, Nowa Sól, Lubsko, Krosno Odrzań-

skie) — Nadesłano łącznie 350 prac. Na wystawę zakwalifikowano 80 prac, 32 autorów.

*

XII — w Dworze Artusa w Gdańsku czynna była II wystawa prac plastyków amatorów, zorganizowana przez WDK i Wojewódzką Komisję Związków Zawodowych. Na wystawie zaprezentowano 121 prac 62 autorów w tym: malarstwo, rzeźbę, grafikę.

Jury pod przewodnictwem prof. Kazimierza Śremkiewicza przyznało nagrody: nagr. I — Marii Frolow, nagr. II — Wojciechowi Borzykowskiemu, Wojciechowi Lulińskiemu i Janowi Żukowi, nagr. III — Andrzejowi Zawadzie.

*

XII — w Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie czynna była IV wystawa prac twórców ludowych i plastyków amatorów Ziemi Nadodrzańskich. W związku z wystawą, dn. 10 XII odbył się w WDK doroczny zjazd twórców ludowych i plastyków amatorów z Ziemi Szczecińskiej.

*

XII — w Muzeum Wodzisławskim czynna była wystawa pn. „Rzeźba w węglu”, na której pokazano prace ok. 50 rzeźbiarzy z woj. katowickiego.

Wystawę zorganizowała Spółdzielnia Chałupników i Wytwórczości Przemysłu Ludowego w Czechowicach — Dziedzicach oraz miejscowe muzeum.

*

XII — z okazji obchodów 50-tej rocznicy Związku Radzieckiego, w Muzeum Górnośląskim w Bytomiu otwarta została wystawa ceramiki i tekstyliów republiki Białoruskiej i Ukraińskiej. Prezentowane eksponaty pochodziły ze zbiorów własnych oraz z Muzeum we Wrocławiu.

Z okazji wystawy wydano katalog zawierający wstęp Barbary Bazieli omawiający treść i cel wystawy oraz artykuły charakteryzujące prezentowane dziedziny sztuki ludowej obu republik, a także spis eksponatów.

Polska sztuka ludowa za granicą

8 XII — w czasie „Dni Polskich” w Rostocku odbyły się m. in. występy zespołu ludowego „Kaszuby” z Kartuz, a w Domu Kultury Stoczni „Neptun” czynna była wystawa obrazująca sztukę ludową Kaszub, Powiśla, Żuław i Pomorza Szczecińskiego. Na wystawie zaprezentowano rzeźby w drewnie i glinie, ceramikę, hafty i plecionki.

*

XII — Rawski Zespół Pieśni i Tańca GS „Samopomoc Chłopska” z Rzeczyce oraz Kapela Ludowa GS „Samopomoc Chłopska” z Nowego Miasta nad Pilicą gościły na występach w Jugosławii, w okręgu Sobotica, gdzie spotkały się z gorącym przyjęciem publiczności.

*

XII — w tygodniku „Bunte Illustrierte” (NRF) opublikowano serię zdjęć z krakowskiego konkursu szopek.

XI — w Wejherowie obchodzono jubileusz 5-lecia działalności Młodzieżowego Zespołu Rzeźbiarskiego, założonego i prowadzonego dotąd przez rzeźbiarkę ludową, Otylię Szczukowską.

*

XI — uroczyście obchodzili jubileusz 20-lecia swej działalności regionalne zespoły pieśni i tańca: „Gorce” z Kamienicy k. Limanowej oraz „Tatry” z GS Czarny Dunajec. W uroczystościach jubileuszowych obu zespołów uczestniczyli przedstawiciele władz terenowych i wojewódzkich, którzy wręczyli złote odznaki zespołowe i kilka indywidualnych.

W sanatorium przeciwgruźliczym w Prabutach, świątkarz ludowy Stanisław Żyrek rzeźbił postacie z „Chłopów” Reymonta.

*

2—4 XII w Rzeszowie trwała Ogólnopolska Konferencja Folklorystyczna Regionu Rzeszowskiego, zorganizowana z inicjatywy Centralnego Ośrodka Metodyki i upowszechnienia Kultury przez Wydział Kultury Prez. WRN, Woj. Komisję Związków Zawodowych, WDK i Muzeum Okręgowe w Rzeszowie.

W konferencji uczestniczyło 127 choreografów, kierowników i członków zespołów pieśni i tańca oraz kapel ludowych. Inauguracyjny wykład wygłosił doc. Franciszek Kotula. W seminarium brali udział prof. dr J. Burszta, dr B. Linette.

Konferencji towarzyszyła wystawa pn. „Obrzędy doroczne wsi rzeszowskiej”.

*

15 XII — w Gdańsku odbył się doroczny zjazd twórców ludowych Ziemi Gdańskiej, w czasie którego przyznano nagrody za dorobek artystyczny 1972.

Nagrodę Wydziału Kultury WRN otrzymali: Jadwiga Hinc.

*

W dniu 24 grudnia 1972 roku zmarł nagle w wieku 62 lat długoletni dyrektor Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu, doc. Józef Ligęza, zasłużony badacz folkloru, zwłaszcza górniczego, organizator życia naukowego i kulturalnego na Śląsku, członek wielu towarzystw naukowych i społecznych, aktywny i zasłużony działacz społeczny. Odznaczony był Krzyżem Kawalerskim, Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką Zasłużonego dla Rozwoju Województwa Katowickiego, Medalem Dziesięciolecia PRL i Nagrodą Wojewódzką. W osobie zmarłego nauka i muzealnictwo śląskie utraciły wybitnego znawcę, działacza i oddanego dyrektora.

opracowała
Jadwiga Jarnszkiewicz